

ingediend op **1342** (2021-2022) – Nr. 1
21 juni 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Stefaan Sintobin, Leo Pieters,
Frieda Verougstraete-Deschacht en Chris Janssens

over het voeren van een impactstudie
naar de sociaal-economische gevolgen
van het stikstofakkoord voor de agrovoedingsketen

TOELICHTING

Op 25 februari 2021 heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen met het arrest RvVb-A-2021-0697, ook wel bekend als het stikstofarrest, de omgevingsvergunning voor de bouw en exploitatie van nieuwe pluimveestallen in Kortesseem vernietigd. De Raad voor Vergunningsbetwistingen gaf aan dat het toenmalige PAS-kader (Programmatische Aanpak Stikstof) onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd was, wat grote gevolgen had voor het verlenen van vergunningen. Er kwam een zo goed als volledige vergunningenstop voor de Vlaamse landbouwsector, aangezien projecten met een bijkomende uitstoot alleen nog vergund konden worden als er met zekerheid kon worden aangetoond dat die bijkomende uitstoot geen enkel effect had op de natuurwaarden.

In zijn Septemberverklaring van 2021 beloofde de minister-president voor het einde van het jaar met een "definitieve oplossing voor het probleem van overmatig stikstof te komen". Die belofte werd uiteindelijk niet nagekomen, en na een onderhandeling die een jaar lang aansleepte, bereikte de Vlaamse Regering op 23 februari 2022 dan toch eindelijk een stikstofakkoord. De minister-president stelde het de dag nadien aan de plenaire vergadering voor en sprak over een historisch akkoord. Al snel werd duidelijk dat het stikstofakkoord van de Vlaamse Regering niet alleen vooral de landbouwsector viseert, maar die bovendien buitengewoon hard treft.

Door het stikstofakkoord moeten de zogeheten piekbelasters, ongeacht hoelang hun vergunning nog geldig is, uiterlijk in 2025 de deuren sluiten. Ook verschillende oranje bedrijven zullen moeten sluiten aangezien ze over geen enkele rechtszekerheid meer beschikken. Varkens- en pluimveebedrijven moeten op alle niet-ammoniakemissiearme stallen tot een reductie van 60 procent komen tegen 2030, en zowel de melkvee- als vleeshouderij moeten op sectorniveau een stikstofreductie van 15 procent realiseren. Ook moet de varkenssector een veestapelvermindering van 30 procent realiseren tegen 2030. Daarbovenop komt er vanaf 2028 een totaalverbod op het bemesten in de speciale beschermingszones (SBZ) en in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).

Eind maart 2021 gaf toenmalig minister van Landbouw Hilde Crevits in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid aan dat, in het kader van de stikstofproblematiek, naast de ecologische ook de sociaal-economische impact van de reductiemaatregelen mee in rekening wordt gebracht. Daarvoor werd het PAS-panel opgericht, dat zou onderzoeken welke budgettaire en maatschappelijke impact de maatregelen, of het niet nemen ervan, heeft op burgers en bedrijven. Dat veronderstelde dus niet alleen een analyse van de ecologische impact, maar ook van de sociaal-economische impact. De regering kwam echter eind april 2022 terug op haar woorden. Plots bleek die studie onmogelijk. Ook in de meerderheid zelf lijkt daar echter nog geen duidelijk akkoord over te zijn, hoewel er ook intern binnen de meerderheid wel vraag naar is.

Verschiedende landbouworganisaties zijn dan ook niet te spreken over de houding van de Vlaamse Regering. Bij de Boerenbond klonk het al snel na het sluiten van het stikstofakkoord dat de Vlaamse Regering haar beloftes daarover niet houdt, net als over andere zaken in het akkoord. De organisatie vindt het hallucinant dat aan Vlaamse veehouderijen via zware reductiedoelen bijzonder zware inspanningen gevraagd worden, terwijl de sociaal-economische impact ervan niet eens doorerekend werd, ook al werd vooraf verzekerd dat er geen akkoord zou komen zonder een sociaal-economische impactanalyse. "We kunnen alleen maar concluderen dat de regering blind vaart en dat ze weinig waarde hecht aan impact van dit akkoord op de bedrijven en de mensen erachter", aldus de landbouworganisatie.

Ook de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ) wees onlangs in haar bezwaar tegen het stikstofakkoord op het belang van een studie naar de sociaal-economische impact ervan: "De overheid heeft nagelaten om de sociaal-economische impact te berekenen, maar wij verwachten een zware invloed op de melkveehouders en zuivelondernemingen." Net als veel andere landbouworganisaties vreest de BCZ dus dat de overheid, door het niet nakomen van eerdere beloftes, voor een boerenkerkhof zal zorgen, terwijl dat allesbehalve nodig is.

De Vlaamse agrovoedingsketen vormt de basis van de voedingsindustrie, de grootste industriële sector van Vlaanderen. Verschillende bedrijven uit de agrovoedingsketen (Boerenbond, Groene Kring, Ferm voor agravrouwen, ABS¹, BCZ, BFA², FEBEV³, Fevia⁴ Vlaanderen, Fedagrim⁵ en Fenavian⁶) gaven al aan dat er ongeveer 60.000 mensen in de sector worden tewerkgesteld. In totaal gaat het over een omzet van ongeveer 38,5 miljard euro. Er wordt geschat dat een ondoordachte definitieve PAS tot wel 30 procent van de banen in die sector bedreigt, alsook een vergelijkbaar percentage wat de bijdrage aan het bruto binnenlands product van de dierlijke agrovoedingsketen betreft.

Stefaan SINTOBIN
Leo PIETERS
Frieda VEROUGSTRAETE-DESCHACHT
Chris JANSSENS

¹ Algemeen Boerensyndicaat.

² Belgian Feed Association.

³ Federatie van het Belgische Vlees.

⁴ Federatie van de Belgische voedingsindustrie.

⁵ Belgische Federatie van de Toeleveranciers van machines, gebouwen en uitrustingen voor de Landbouw en voor de Groenvoorzieningen.

⁶ Federatie van Belgische vleesverwerkende bedrijven.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het stikstofakkoord van de Vlaamse Regering van 23 februari 2022, dat de landbouwsector erg hard treft doordat het bijzonder scherpe doelstellingen voor stikstofreductie vaststelt. Dat zal tot de sluiting van bedrijven en de vermindering van productie leiden;
 - 2° de potentieel grote sociaal-economische gevolgen van het stikstofakkoord voor de Vlaamse agrovoedingsketen, waarvan de omvang geraamd wordt op 60.000 jobs en een omzet van 38,5 miljard euro;
- overwegende dat:
 - 1° de sociaal-economische impact van het stikstofakkoord van 23 februari 2022 op de Vlaamse agrovoedingsketen nog niet werd onderzocht;
 - 2° de regering, door dat onderzoek niet te laten uitvoeren, terugkomt op vroeger gemaakte afspraken;
 - 3° volgens berekeningen van de agrovoedingsketen een ondoordachte definitieve PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) 30 procent van de banen en 30 procent van de bijdrage aan het bruto binnenlands product van die sector kan bedreigen;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om onmiddellijk een impactstudie naar de sociaal-economische gevolgen van het stikstofakkoord voor de agrovoedingsketen te laten uitvoeren.

Stefaan SINTOBIN
Leo PIETERS
Frieda VEROUGSTRAETE-DESCHACHT
Chris JANSSENS